

9. *Винагорода*. Кожна гра завершується перемогою, яка, крім призу, приносить ще й моральне задоволення [2].

Отже, головна ціль застосовування гейміфікації освітньому процесі – зміна поведінки учня або класу в цілому, тобто гейміфікація необхідна не для розваг, а для підвищення ефективності навчання. Використання гейміфікації дозволяє реалізувати принципи доступності навчання, оптимізації навчального процесу (а саме добору завдань з урахуванням особливостей та потреб учнів), індивідуального підходу у навчанні, а також створює міцне підґрунтя для активізації пізнавальної діяльності й пізнавального інтересу школярів.

Список використаних джерел

1. Бузько В. Л., Єчкало Ю. В. Гейміфікація як засіб формування пізнавального інтересу у навчанні фізики. *Новітні комп'ютерні технології*. Кривий Ріг, 2017. Т. 15. С. 171–175.
2. Павленко О. Гейміфікація в освітньому процесі: як зробити уроки цікавими? URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2687-geymfkatsya-v-osvtnomu-protses-yak-zrobiti-uroki-tskavimi>
3. Сергеева Л. Гейміфікація: ігрові механіки у мотивації персоналу. *Теорія та методика управління освітою*. 2014. № 2(14). URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_15/14.pdf.
4. Шість кроків до гейміфікації навчання. 2017. URL: <https://ain.ua/2017/12/06/6-kroki-dogejmifikaci%D1%97-navchannya>
5. Що таке гейміфікація. URL: <http://delo.ua/lifestyle/chto-takoe-gejmifikacija-i-kak-ona-pomogaetrasshevelit-sotrudni-202074>

Вікторія Білоус

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПУБЛІЧНИХ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах глобалізації та зростання конкуренції ефективно управління власним капіталом є важливою складовою успішної стратегії розвитку вітчизняних публічних акціонерних товариств. З появою нових викликів – пандемії COVID-19, введення воєнного стану в Україні тощо, виникає потреба у ширшому застосуванні інструментів обліку та контролю власного капіталу для підвищення якості такого управління, що робить тему дослідження актуальною та практично значущою.

Питання організації обліку власного капіталу були розглянуті у наукових працях багатьох вітчизняних вчених, серед яких О. В. Мелень, О. Д. Майструк, Т. М. Слесар, Є. Ю. Шара [1–2]. Однак динаміка економічних процесів вимагає осучаснення їх досліджень.

Метою даного дослідження є узагальнення проблем обліку власного

капіталу вітчизняними публічними акціонерними товариствами в сучасних умовах господарювання з точки зору пошуку шляхів його вдосконалення.

Основна мета управління власного капіталу в цілому та його обліку зокрема полягає у забезпеченні фінансової стабільності підприємства та збільшенні його інвестиційної привабливості.

У результаті економічної кризи, спричиненої пандемією COVID-19, значна частина вітчизняних публічних акціонерних товариств стикнулася зі зменшенням доходів або збитками, які безпосередньо вплинули на рівень їх власного капіталу. Ще однією проблемою, що виникла в умовах пандемії, була складність збору необхідних фінансових даних для обліку власного капіталу. Зміни в умовах роботи, зокрема перехід на дистанційну форму, заборона проведення зібрань ускладнили процес збору та аналізу інформації. Проблемою є також можливість зміни вартості активів, які входять до складу власного капіталу акціонерних товариств, через негативний вплив пандемії на глобальну економіку, що могло призвести до необхідності переоцінки активів та, відповідно, зменшення вартості власного капіталу [3].

Одним із шляхів вирішення зазначених проблем обліку власного капіталу в умовах пандемії стало використання сучасних інформаційних технологій та інструментів збору й аналізу фінансової інформації. Зокрема, застосування електронних засобів обліку, електронного документообігу, впровадження систем електронного підпису дозволило публічним акціонерним товариствам отримувати оперативні дані щодо стану їхнього власного капіталу, реагувати на зміни в економічному середовищі, здійснювати введення та обробку інформації в режимі реального часу. Це зменшило кількість контактів між працівниками під час обміну документами, збільшило швидкість обробки даних та забезпечило високу якість документообігу. Організація доступу до необхідних інформаційних ресурсів з будь-якого місця та за допомогою будь-якого пристрою позитивно вплинула на ефективність обліку. Разом з тим слід пам'ятати, що використання хмарних сервісів та інших засобів зберігання та обробки даних в Інтернеті висуває додаткові вимоги до питань безпеки. Варто звернути увагу й на підвищення кваліфікації працівників, які займаються обліком власного капіталу, задля подальшого зростання їхньої ефективності та вміння працювати з новими технологіями.

Уведення воєнного стану в Україні також зумовило низку труднощів щодо обліку власного капіталу ПАТ, серед яких: зниження ринкової вартості акцій, складнощі з визначенням дійсної вартості капіталу та її відображенням в обліку; труднощі визначення фінансових результатів через значний ризик збитків та бажання їх приховати; недостатність фінансових ресурсів для підтримки діяльності компаній та забезпечення своєчасної сплати дивідендів акціонерам, що суперечить основному принципу обліку – безперервності; виникнення курсових різниць в обліку в результаті зміни курсу валют тощо.

Основними шляхами вирішення зазначених проблем можуть бути такі заходи:

- впровадження більш жорстких процедур контролю за обліком на всіх етапах його здійснення, щоб запобігти можливому зловживанню під час воєнного стану з урахуванням того, що більшість операцій з обліку власного капіталу не має рекомендованих форм первинної документації;
- залучення зовнішніх експертів для оцінки стану обліку та внесення рекомендацій щодо його подальшого удосконалення, зокрема, через проведення аудиту, отримання консультацій з фінансових та облікових питань, порад щодо стратегії фінансового управління;
- впровадження нових технологій, наприклад, використання електронних бухгалтерських програм та інших інструментів автоматизації обліку, хмарних середовищ, технологій штучного інтелекту тощо;
- створення резервних фондів компанії, що дозволить зберігати фінансову стабільність та готовність до непередбачуваних ситуацій під час збільшення ризику втрати активів та зниження вартості акцій;
- розробка стратегічного плану управління своїм власним капіталом, який враховує можливі ризики та виклики, пов'язані з воєнним станом, включаючи заходи скорочення некритичних витрат, перерозподілу коштів на пріоритетні напрямки, підвищення ефективності виробничих процесів;
- співпраця підприємств з регуляторними органами для дотримання вимог та правил щодо фінансової звітності та обліку власного капіталу, що може сприяти забезпеченню чесності та прозорості фінансових операцій і підвищенню довіри інвесторів та громадськості.

Отже, в сучасних умовах публічні акціонерні товариства стикаються з новими викликами, які породжують потребу в удосконаленні обліку та контролю власного капіталу за рахунок: підвищення кваліфікації фахівців з обліку та фінансів, впровадження внутрішніх правил та процедур, забезпечення відповідного контролю за фінансовою звітністю, використання сучасних інформаційних технологій та інструментів стратегічного управління тощо.

Напрямом подальших досліджень буде розробка ефективної методики аудиту власного капіталу вітчизняних підприємств.

Список використаних джерел

1. Мелень О. В., Майструк О. Д. Особливості організації обліку власного капіталу підприємств. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2018. Вип. 18. С. 371–375.
2. Слесар Т. М., Шара Є. Ю. Організація технології облікового процесу власного капіталу. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 2. С. 145–159.
3. Приймак С. В., Волкова О. А. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 30. С. 1–8.